

ანალიზირების უნარის განსაზღვრა pp დრეკად ურთიერთქმედებებში მცირე კუთხეებზე.

მ.ტაბიძე^{ა,ბ}, ნ.ლომიძე^ბ, ზ.ბადდასარიანი^{ბ,ზ}, ა.კაჭარავა^ბ, გ.მაჭარაშვილი^{ბ,ზ},
დ. მჭედლიშვილი^{ბ,ზ}, მიხეილ ნიორაძე^ბ, ბ.ჭილაძე^{ა,ბ}

ელ-ფოსტა: mirian.tabidze@tsu.ge

- ^ა ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნ. ფაკულტეტი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჭავჭავაძის გამზირი 3, თბილისი
- ^ბ თსუ მაღალი ენერგიების ფიზიკის ინსტიტუტი, უნივერსიტეტის 9, თბილისი
- ^ბ იულიხის ბირთვული კვლევების ინსტიტუტი, იულიხი, გერმანია

ექსპერიმენტების ჩატარება მოტივირებული იყო იმ ფაქტით, რომ დამცემი პროტონის 1 გეევ კინეტიკური ენერგიის ზემოთ მასათა ცენტრის სისტემაში მცირე კუთხეებზე (35° ქვემოთ) ექსპერიმენტული მონაცემები პტრაქტიკულად არ არსებობს. ამ სპინური მახასიათებლის დიდი სიზუსტით განსაზღვრას დიდი მნიშვნელობა აქვს მსოფლიოში არსებული ექსპერიმენტული მონაცემების ფაზური ანალიზის (PSA [1]) ჩასატარებლად. ექსპერიმენტები ჩატარდა იულიხის COSY სინქროტრონზე ANKE [2] სპექტრომეტრის საშუალებით. გაბნეული ნაწილაკების დეტექტირება ხდებოდა ANKE სპექტრომეტრის წვეროსა (STT) ან/და წინა (FD) დეტექტორთა სისტემის მიერ. შემდეგი შედეგები იქნა მიღებული:

- ერთ გეეზე ზემოთ პირველად გაიზომა pp დრეკადი გაბნევის დიფერენციალური კვეთა ([3] 1.0-2.8 გეე ენერგიის ინტერვალში 8 ენერგიაზე) და ანალიზირების უნარი ([4] 796 მეე და 1.6-2.4 გეე ენერგიის ინტერვალში 5 ენერგიაზე). ახალი მონაცემები კარგ თანხვედრაშია არსებულ ექსპერიმენტულ გაზომვებთან. ამ მონაცემებმა მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა პარციალურ-ტალღურ ანალიზში, რამაც საგრძნობლად გააუმჯობესა SAID მონაცემების აღწერა. ცვლილება გასაკუთრებით შეეხო მაღალ ენერგიებზე PWA ამონახსნებში 1S₀ და 1D₂ ტალღების წვლილს.
- d(pol)p(pol)→[pp]_n გადამუხტვის რეაქციაში დამცემი დეიტრონის 726 მეე ენერგიაზე პირველად გაიზომა ანალიზირების უნარები და სპინური კორელაციის კოეფიციენტები [5], რომლებიც კარგ თანხვედრაშია იმპულსურ მიახლოებაში შესრულებულ PWA დათვლებთან. მცირე აღზნების E_{pp} ენერგიაზე 1S₀ მდგომარეობა დომინირებს, დიდი აღზნების ენერგიაზე კი P და უფრო მაღალი ტალღების წვლილი მნიშვნელოვანი ხდება და საჭიროა გადაცემულ იმპულსსა და დიპროტონში ფარდობით იმპულსს შორის კუთხეზე დამოკიდებულების გათვალისწინება.
- pd(pol)→n[pp]_s გადამუხტვის რეაქციაში დამცემი პროტონის 600 მეე ენერგიაზე პირველად გაიზომა ვექტორული A_y და ტენზორული A_{yy} ანალიზირების უნარები [6], რომლებიც კარგ თანხვედრაშია როგორც d(pol)p→[pp]_n 1200 მეეზე გაზომილ იმავე პოლარიზაციულ მახასიათებლებთან, ისევე np გაბნევის ამპლიტუდის გამოყენებით იმპულსურ მიახლოებაში შესრულებულ SAID გამოთვლებთან.

ლიტერატურა:

- [1] R.A. Arndt, I.I. Strakovsky, R.L. Workman, Phys. Rev. C 62 (2000) 034005; R.A. Arndt, et al, Phys. Rev. C 76 (2007) 025209; <http://gwdac.phys.gwu.edu>.
- [2] S. Barsov et al., NIM A 462, 364 (1997).
- [3] D.Mchedlishvili et al., Phys. Lett. B 755, 92 (2016).
- [4] Z.Bagdasarian et al., Phys. Lett. B 739, 152 (2014).
- [5] S.Dymov et al., Phys. Lett. B 744, 391 (2015).
- [6] B. Gou et al., Phys. Lett B 741 (2015).